

UCHWAŁA NR XVII/118/16

RADY GMINY ORLA

29 grudnia 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Orla na lata 2017 – 2021**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446, poz. 1579, poz. 1948), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) uchwała się, co następuje:

Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Orla na lata 2017 – 2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Orla.

Uchwałę podaje się do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Orla.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 roku.

Przewodniczący Rady

Aleksander Klin

Załącznik
do uchwały Nr XVII/118/16
Rady Gminy Orla
z dnia 29 grudnia 2016 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Orla na lata 2017 – 2021

I. WSTĘP

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny. Działanie to naraża osoby dotknięte przemocą na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania pomocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Program wyznacza również główne kierunki działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Orla w celu skutecznego reagowania na to zjawisko. Program jest zgodny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Orla.

Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Orla wynika nie tylko z przesłanek formalnych (ustawa o pomocy społecznej oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które nakładają na gminę obowiązek opracowania i realizowania programu), ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie gminy. Przemoc domowa rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Obecnie można zaobserwować narastające rozszerzenie się zakresu pojęcia przemocy. Przemoc jest zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu. Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy: fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną, zaniedbanie. Osobami doznającymi przemocy są głównie kobiety i dzieci, natomiast osobami stosującymi przemoc w rodzinie, głównie mężczyźni. Przemoc charakteryzuje się przewagą sił, sprawca

ma przewagę nad osobą doznającą przemocy. Zgodnie z art. 207 § 1 Kodeksu karnego, przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Przemoc zagraża życiu, niesie ze sobą cierpienie fizyczne, rany, siniaki, ale przede wszystkim powoduje niewyobrażalnie wielkie szkody psychiczne u ofiar, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania się, wykorzystywania lub zaniedbania. Przemoc domowa to także poważny problem społeczny.

Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje, niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa. Niezbędne jest zatem podejmowanie planowych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Orla na lata 2017 - 2021, zwany dalej Programem. Program ma na celu opracowanie i realizację inicjatyw służących działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, specjalistycznych ośrodkach wsparcia, ośrodkach interwencji kryzysowej oraz wdrażaniu programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.

II. REGULACJE LEGISLACYJNE I EDUKACYJNE ZAPOBIEGAJĄCE PRZEMOCY RODZINNEJ

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są w oparciu o:

- 1) akty prawne o charakterze międzynarodowym:
 - a) Powszechną Deklarację Praw Człowieka z 1948 r.,
 - b) Konwencję o Prawach Dziecka z 1989 r.,
 - c) Deklarację ONZ o Eliminacji Przemocy Wobec Kobiet z 1993 r.;
- 2) akty prawne o charakterze krajowym:
 - a) Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) ustawy kodeksowe: Kodeks karny, Kodeks cywilny, Kodeks pracy, Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
 - c) Polską Deklarację w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie z 1995 r.,
 - d) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487),
 - e) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.),
 - f) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
 - g) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.),

- h) ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446, z późn. zm.),
- i) ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1817),
- j) ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2016 r., poz. 1782),
- k) ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r., poz. 2156 z późn. zm.),
- l) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245),
- m) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacje osób zatrudnionych w tych środowiskach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. Nr 50, poz. 259).

Program jest skorelowany z następującymi Programami:

- 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy;
- 2) Programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie podlaskim;
- 3) Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Bielskim;
- 4) Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Orla;
- 5) Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orli;
- 6) Gminnym Programem Wspierania Rodziny w gminie Orla.

III. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GMINY ORLA

Gmina Orla położona jest w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego w powiecie bielskim, na skraju Puszczy Białowieskiej i na obszarze "Zielonych Płuc Polski". Od wschodu graniczy z gminami: Czyże i Dubicze Cerkiewne, od północy z gminą Bielsk Podlaski, od zachodu z gminą Boćki, a od południa z gminą Kleszczele. Siedziba gminy - Orla, dawne miasto obecnie wieś, leży 12 km na południowy wschód od Bielska Podlaskiego, na prawym brzegu rzeki Orłanka. Przez gminę biegną szlaki komunikacyjne - droga do granicy państwa, droga wojewódzka do Białowieży i liczne drogi powiatowe i gminne. Przez jej terytorium przepływają rzeki: Orłanka i Białka.

Ogólna powierzchnia gminy wynosi 15 968 ha, w tym użytków rolnych 12 789 ha i lasów 1862 ha. W jej skład wchodzi 22 sołectwa, w których zamieszkuje 2922 mieszkańców. (stan na dzień 30.11.2016 r.), wśród których: 1523 stanowią kobiety, natomiast 1399 – mężczyźni.

W tabeli poniżej przedstawiono dane z lat 2013–2015 z podziałem na wiek mieszkańców Gminy Orla:

Tab. 1. Liczba ludności w gminie Orla.

Ludność	2013 rok	2014 rok	2015 rok
Ogółem	3058	3035	2968

	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Wiek przedprodukcyjny	190	193	191	202	199	197
Wiek produkcyjny	630	880	640	857	616	833
Wiek poprodukcyjny	772	393	755	390	744	379

Źródło: Dane z ewidencji ludności Urzędu Gminy Orla.

Struktura ludności według płci i wieku stanowi podstawę większości analiz demograficznych, determinuje ona bowiem w poważnym stopniu kształtowanie się przyszłych trendów, w zakresie płodności i umieralności. Daje także podstawę do określenia wielu społeczno-ekonomicznych konsekwencji dziś i w przyszłości. Określenie zapotrzebowania na miejsca w szkołach, nowe miejsca pracy, czy też oszacowanie przyszłej liczby małżeństw i związanych z tym potrzeb mieszkaniowych, oszacowanie liczby osób wkraczających w wiek emerytalny są przykładami zagadnień, pojawiających się w związku ze strukturą wieku ludności.

Ważną kwestią społeczną naszej gminy nadal pozostaje bezrobocie. Kobiety są bardziej narażone na bezrobocie niż mężczyźni z powodu roli, jaką tradycyjnie przypisuje się im w rodzinie. Znacznie później zaczynają aktywność zawodową w porównaniu do mężczyzn oraz także wcześniej ją kończą.

Na dzień 31 lipca 2016 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku Podlaskim zarejestrowanych było 75 bezrobotnych mieszkańców gminy Orla.

Tab. 2. Bezrobotni zarejestrowani w urzędzie pracy.

Rynek pracy	2013 rok	2014 rok	2015 rok
Bezrobotni ogółem:	125	92	91
Bezrobotni długotrwale ogółem:	64	61	55
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku:	17	11	7

Źródło: Dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku Podlaskim.

W 2013 roku odnotowano wzrost liczby bezrobotnych i na koniec roku było zaewidencjonowanych 125 osób z terenu naszej gminy. Prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych przysługiwało 17 osobom. Wskaźnik bezrobocia w latach 2014-2016 w porównaniu do roku 2013 znacznie zmalał.

Działalność edukacyjną na terenie gminy prowadzi 1 szkoła – Zespół Szkół z dodatkowym nauczaniem języka białoruskiego im. Ziemi Orłańskiej w Orli, która w roku szkolnym 2016/2017 obejmuje nauczaniem przedszkolnym oraz rocznym przygotowaniem przedszkolnym - 46 osób, szkolnictwem podstawowym - 108 osób oraz gimnazjalnym - 53 osoby. Przy szkole działa świetlica szkolna, stołówka oraz znajduje się Kompleks Boisk Sportowych wybudowany w ramach programu - Moje Boisko - Orlik 2012.

Mieszkańcy mają zapewnioną opiekę zdrowotną w funkcjonującym na terenie gminy Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim Gabinet Lekarza POZ – Filia w Orli.

Na terenie gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna w Orli oraz Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w Orli, przy którym działa Klub Seniora. Od roku 2011 r. prowadzi swoją działalność pomocową Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, w skład którego wchodzi osoby z różnych instytucji związanych z tematyką przemocy i pracujące z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. Instytucjonalną działalność na rzecz pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli. Realizując swoje zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w różnych jej formach ściśle współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orli.

IV. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE ORLA

Szacowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Dane dotyczące zjawiska przemocy, często łączące się z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, nie odzwierciedlają w pełni faktycznej skali problemu, ponieważ jest to temat wstydlivy, często zatajany, aż do chwili zaistnienia sytuacji dramatycznych i bezpośredniej przemocy fizycznej.

W celu zdiagnozowania zjawiska przemocy, w tym przemocy w rodzinie użyto materiałów uzyskanych w toku wykonywanej pracy przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli, Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orli oraz Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Orli.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orli wynika, że w 2015 r. członkowie GKRPA w Orli wielokrotnie udzielali informacji ofiarom przemocy w rodzinie. Prowadzono też rozmowy ze sprawcami przemocy domowej podczas rozmów motywujących do leczenia z nałogu alkoholowego. Komisja, zlecając sporządzenie wywiadu, informowała pisemnie policję o prawdopodobieństwie stosowania przemocy wobec najbliższych, prosząc o interwencję w konkretnych sprawach. GKRPA w Orli w 2015 r. na posiedzeniach Komisji przeprowadziła z 8 osobami nadużywającymi alkoholu rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze, motywujące do zaprzestania jego spożywania. Członkowie GKRPA w Orli skierowali 7 wniosków do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli wynika, że w 2015 r. z pomocy i wsparcia skorzystały 94 rodziny, w tym 297 osób w rodzinach. W 2 rodzinach powodem przyznania pomocy i wsparcia było właśnie stosowanie przemocy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli udzielał pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, w ramach: pracy socjalnej, poradnictwa, świadczeń pieniężnych.

Na podstawie informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Orla przedstawionej przez Komendę Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim, uzyskano następujące dane:

Tab. 3. Rodzaje przestępstw na terenie gminy Orla.

Rodzaje przestępstw	Dane za okres od 01.08.2013 r. do 31.07.2014 r.	Dane za okres od 01.08.2014 r. do 31.07. 2015 r.	Dane za okres od 01.08.2015 r. do 01.08.2016 r.
Kradzież	2	0	4
Kradzież z włamaniem	1	0	0
Przestępstwa rozbójnicze	0	0	0
Bójka lub pobicie	1	0	1
Zniszczenie bądź	2	2	1

uszkodzenie cudzego mienia			
Nietrzeźwi kierujący	10	18	7
Inne rodzaje przestępstw	7	6	13
Oszustwa	0	3	0
Groźby karalne popełnienia przestępstwa	0	2	0
Rozbój	0	0	1
Wypadek drogowy	0	0	2
Ogólna ilość przestępstw	23	31	29

Źródło: Dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim.

W celu poprawy bezpieczeństwa na terenie gminy Orla funkcjonariusze policji prowadzili również karty zadań doraźnych w ramach, których w godzinach nocnych dokonywali kontroli miejsc zagrożonych. Funkcjonariusze policji dokonywali również różnego rodzaju interwencji, które przedstawiają się następująco:

Tab. 4. Rodzaje przeprowadzonych interwencji na terenie gminy Orla.

Rodzaje interwencji	Dane za okres od 01.08.2013 r. do 31.07.2014 r.	Dane za okres od 01.01.2015 r. do 01.08.2016 r.
Interwencja domowa	33	36
Interwencja policyjna	28	
Interwencje ruchu drogowego	20	25
Pożar	1	3
Podpalenie	1	
Zgon	5	2
Kolizja drogowa	13	12
Spożywanie alkoholu w miejscu publicznym	1	1
Leżąca osoba	2	7
Kradzież mienia (wykroczenie)	4	3
Uszkodzenie mienia (wykroczenie)	0	1
Zakłócenie porządku publicznego	0	4
Inne	29	66
Ogólna ilość przeprowadzonych interwencji	137	160

Źródło: Dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim.

Policjanci interweniują także w przypadkach przemocy. W ramach tych działań prowadzone są „Niebieskie Karty” oraz współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Orli. Rodziny, objęte procedurą „Niebieskie Karty” są pod stałym monitoringiem dzielnicowego.

W celu podniesienia stanu bezpieczeństwa mieszkańców gminy Orla funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim podejmowali różne działania edukacyjno-profilaktyczne m.in.: „Nie ufaj bezgranicznie”, „Stop patologiom”, „Bezpieczna droga do szkoły/domu”, „Stop cyberprzemocy”, „Bezpieczne wakacje” itp. W ramach poprawy bezpieczeństwa organizowano spotkania z mieszkańcami gminy oraz upowszechniono wśród społeczności lokalnej informacje dotyczące programu „Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa”. Stan bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Orla w w/w okresach Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim oceniła zadawalająco.

Na terenie gminy Orla przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, bardzo często łączy się z problemami nadużywania alkoholu oraz niskimi dochodami.

Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Do najczęstszych przejawów przemocy w rodzinie na terenie gminy Orla należą: awantury domowe, w tym awantury pod wpływem alkoholu, poniżanie i wyzwiska, poddawanie stałej krytyce, nie zaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych. Osobami doznającymi przemocy są zwykle współmałżonkowie oraz osoby starsze. Po przeanalizowaniu „Niebieskich Kart” z lat 2011 – 2015 można stwierdzić, że najczęściej dochodzi do przemocy w małżeństwie, w sporadycznych przypadkach przemoc stosowana jest u innych członków rodziny. Osobami doznającymi przemocy są przede wszystkim kobiety, sprawcami przemocy są mężczyźni będący często pod wpływem alkoholu. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach alkoholowych jest ponad dwukrotnie większe niż w pozostałych rodzinach.

Poniżej przedstawiono dane za lata 2013 – 2015 z ilości rozpatrywanych „Niebieskich Kart” przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli:

Tab. 5. Liczba sporządzonych formularzy NK oraz zakończonych procedur.

Rok	Liczba sporządzonych formularzy NK cz. A (wszczęcie procedury)	Liczba zakończonych procedur NK	Zakończenie procedury z powodu ustania przemocy w rodzinie	Zakończenie procedury z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań
2013	10	4	1	3
2014	6	1	0	1
2015	6	6	1	5

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Orli.

Wszystkie „Niebieskie Karty” były zakładane przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim i przekazywane Przewodniczącemu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Orli w celu podjęcia przez grupę specjalistów stosownych działań wobec osób i rodzin, gdzie wszczęto procedurę.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny lub grupa robocza podczas posiedzeń podejmuje decyzje o zakończeniu procedury NK. Zakończenie procedury następuje w przypadku:

- 1) ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy;
- 2) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

W gminie Orla w większości przypadków procedurę zakończono z uwagi na brak zasadności podejmowania działań.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” powoływane są grupy robocze do prac z indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie. Pracę grup roboczych koordynuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli.

Tab. 6. Liczba posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Orli i grup roboczych.

Rok	Liczba posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Orli	Liczba posiedzeń grup roboczych
2013	6	55
2014	6	27
2015	4	41

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Orli.

Powyżej przedstawiono ilość odbytych posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Orli oraz grup roboczych w latach 2013 – 2015. Z każdego posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Orli jak i grup roboczych sporządzane były protokoły.

W 2012 r. sporządzono diagnozę lokalnych zagrożeń przemocą w rodzinie na terenie Gminy Orla na podstawie przeprowadzonych ankiet, odwołujących się do takich obszarów jak: przemoc w rodzinie wśród osób dorosłych, wybrane przekonania dorosłych mieszkańców gminy na temat przemocy w rodzinie, przemoc w rodzinie dotycząca dzieci i młodzieży, przemoc w rodzinie dotycząca osób starszych i niepełnosprawnych, zakres wiedzy na temat możliwości uzyskania pomocy oraz reagowanie na przemoc w rodzinie. Badaniem zostało objętych 65 dorosłych osób z terenów gminy Orla.

Uzyskane informacje pozwoliły na zbadanie skali zjawiska przemocy w rodzinie w gminie i stosowania jej w stosunku do dzieci. Na podstawie otrzymanych wyników okazało się, iż natężenie przemocy w rodzinie w ciągu ostatnich 10 lat według większości mieszkańców – 58% z terenu gminy Orla wzrosło, 13% nie zauważyło zmian na przestrzeni ostatnich 10 lat, 18% uważa, że zmalało, a 11% nie miało zdania na ten temat. Szczególną uwagę należy zwrócić na odpowiedzi kobiet, ponieważ to one mogą być bardziej wyczułone na problem przemocy w rodzinie i bardziej trafnie oceniać skalę zjawiska. Co trzecia kobieta – 32% deklaruje, że zna kobiety bite przez mężów. Choć trudno jest ujawniać osobiste doświadczenia przemocy w rodzinie i należy przypuszczać, że przynajmniej część takich przypadków jest przez respondentów przemilczana, to jednak na pytanie, czy znają osoby z otoczenia, które były sprawcami przemocy, będąc pod wpływem alkoholu lub narkotyków i czy kiedykolwiek zostali uderzeni podczas kłótni przez partnera, znacząca grupa badanych – 69% odpowiada twierdząco. Ponad połowa respondentów – 69% deklaruje, że wie o przypadkach przemocy domowej w najbliższym otoczeniu, kiedy sprawca przemocy był pod wpływem alkoholu lub substancji odurzających. Z uzyskanych informacji wynika, iż liczba przeciwników stosowania kar fizycznych wobec dzieci w ciągu ostatnich 3 lat według badanych wzrosła z 42% do 51%. Jednak mimo wahań opinii dotyczących bezwzględного sprzeciwu wobec kar fizycznych, spada przyzwolenie na przemoc wobec dzieci. Zwiększa się także sprzeciw wobec karania dzieci kłapssem. Chociaż tę łagodną karę, bardziej symboliczną niż fizyczną, nadal akceptuje zdecydowana większość respondentów – 73%, natomiast jedna czwarta sprzeciwia się nawet takiej formie kary cielesnej. Mniej więcej tyle samo uważa, że potrzebne są nowe przepisy lepiej chroniące dzieci przed przemocą w rodzinie.

Przemoc domowa przybiera nie tylko postać fizyczną, ale także formę psychicznego dręczenia partnera. Badając zjawisko przemocy domowej, w ankiecie zawarto również kwestie tego rodzaju. Sprawdzając świadomość respondentów o formach, jaką mogą przyjmować zachowania przemocowe, okazało się, iż połowa badanych nie uznaje za przejaw przemocy zabierania wszystkich pieniędzy wbrew woli osoby, niszczenia rzeczy osobistych lub stanowiących wspólną własność, a także kontrolowania i ograniczania kontaktu ze znajomymi, rodziną. Niewielka liczba respondentów – 15% uważa, że przemocą jest zaniedbanie i brak opieki w przypadku osób, które jej wymagają. Ponad połowa badanych przyznających, że partnerzy użyli wobec nich siły – 58%, spotyka się także z innymi formami agresji. Natomiast wśród osób, które nie doświadczyły przemocy fizycznej, prawie co piąta – 19%, deklaruje, że była dręczona psychicznie przez partnera. Uwzględniając obie formy przemocy można stwierdzić, że równie często doświadczały ich kobiety, jak i mężczyźni. Zaskakujące okazały się odpowiedzi badanych z terenów gminy Orla dotyczące pytania o okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy. Wielu ankietowanych uzależnia usprawiedliwienie przemocy wobec partnera od tego, kto w związku jest ofiarą. Ponad – 84% badanych całkowicie potępia przemoc wobec kobiet. Natomiast równie duża część

respondentów – 60% uważa, że czasami zdarzają się sytuacje usprawiedliwiające użycie siły wobec partnerki lub partnera.

Zachowanie ofiar przemocy domowej bywa różne, często niekonsekwentne, niezrozumiałe, irytujące, zniechęcające do pomocy. Ofiary przemocy często zmieniają zeznania, wycofują skargę, zaczynają bronić sprawcy przemocy, a często wspólnie z nim oskarżają krewnych i bliskich o niepotrzebne wtrącanie się w ich życie rodzinne. Interwenujących policjantów oskarżają o przekraczanie uprawnień. Przemoc w rodzinie jest niewątpliwie najbardziej dotkliwym rodzajem przemocy, ponieważ sprawcą jest najbliższa osoba – członek rodziny, a naturalnym środowiskiem życia człowieka jest właśnie rodzina. To w niej człowiek rodzi się, wychowuje, dojrzewa, w niej kształtuje własną osobowość. Nie zawsze jednak to środowisko spełnia należycie swoje podstawowe funkcje. Nie dla wszystkich rodzinny dom jest azylem, w którym panuje miłość, bezpieczeństwo i wzajemne zaufanie. Osoba będąca ofiarą przemocy domowej jest zmuszona do szukania pomocy poza systemem rodzinnym. Przemoc w rodzinie często nie jest tylko skutkiem, ale również przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Bez wątplenia kwalifikuje się do negatywnych zachowań o wysokiej szkodliwości społecznej.

Przemoc w rodzinie nie dotyczy wyłącznie osób z marginesu społecznego, środowisk patologicznych czy o niskim statusie materialnym. W tak zwanych „normalnych rodzinach” również występują akty przemocy. Dlatego też profesjonalnie wykwalifikowana kadra pracowników pomocy społecznej oraz specjalistów pracujących z osobami i rodzinami uwikłanymi w problem przemocy domowej jest bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na uzyskanie zadawalających efektów pracy. W gminie Orla prowadzi swoją kompleksową działalność Gminny Zespół Interdyscyplinarny oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który pomimo braku specjalistów z różnych sfer życia człowieka, angażuje do współpracy inne instytucje w obrębie powiatu bielskiego związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Rozpoznanie skali zjawiska, wyłącznie na podstawie danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji czy innych instytucji zaangażowanych w rozwiązywanie problemu przemocy domowej nie daje pełnego zobrazowania skali zjawiska. Często przemoc nie wychodzi poza próg domu, a osoby jej doświadczające, z różnych powodów nie szukają pomocy. Trzeba również mieć na uwadze, że ofiarami przemocy w rodzinie są dzieci, które z reguły nie potrafią same poprosić o pomoc, a które rozwijając się w atmosferze przemocy nabywają negatywne wzorce zachowań i niejednokrotnie zostają sprawcami przemocy w rodzinie już, jako rodzice.

Udzielanie pomocy rodzinom, w których dochodzi do przemocy pozwala na kompleksowe podejście do problemów. Podejmowane działania przez specjalistów wielu dziedzin na rzecz pokrzywdzonych, jak i sprawców uruchamiają proces zmian, zachodzących w funkcjonowaniu rodzin z w/w dysfunkcją. Takie podejście do problemu daje możliwość niesienia skutecznej pomocy, a co najważniejsze, przeciwdziałanie zjawisku przemocy.

V. ZASOBY GMINY ORLA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Zasoby instytucjonalne Gminy Orla:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orli;
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli;
- 3) Powiatowa Komenda Policji w Bielsku Podlaskim;
- 4) Zespół Szkół z dodatkowym nauczaniem języka białoruskiego im. Ziemi Orłańskiej w Orli;

- 5) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim Gabinet Lekarza POZ - Filia w Orli;
- 6) instytucje kościelne;
- 7) sołtysi i rady sołeckie;
- 8) Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli;
- 9) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obowiązkiem gminy jest podjęcie działań w powyższym zakresie w ramach prac zespołu interdyscyplinarnego. W skład zespołu wchodzi m.in. przedstawiciele oświaty, kuratorów, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim od 2012 r. cyklicznie organizuje programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc wobec najbliższych. Program edukacyjno-korekcyjny dla sprawców przemocy domowej adresowany jest do pełnoletnich mężczyzn i kobiet stosujących przemoc wobec partnerek/partnerów lub nieradzących sobie z kontrolowaniem i opanowywaniem własnych negatywnych emocji. Ma on kształtować postawę partnerstwa i szacunku w stosunku do innych osób oraz odpowiedzialności za zachowania agresywne. Do Programu kwalifikowani są skazani prawomocnymi wyrokami za przestępstwo z art. 207 Kodeksu karnego (lub inne przeciwko rodzinie, ze stwierdzeniem sprawstwa przemocy), zarówno korzystający z warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, jak i osoby po odbyciu kary. Do udziału w programie osoby skazane kierowane są przez sąd. Osoby chętne, które chcą dokonać zmian w swoim życiu i nauczyć się radzenia sobie z własną agresją, mogą zgłaszać się indywidualnie do Centrum.

VI. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

- 1) profilaktyka i edukacja społeczna – obszar kierowany do ogółu mieszkańców, w tym do osób zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 2) ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie – obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym: do kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, niepełnosprawnych, zależnych);
- 3) oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie – obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc;
- 4) podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Adresaci programu:

- 1) społeczność lokalna, w tym osoby zagrożone przemocą w rodzinie;
- 2) rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy;
- 3) osoby stosujące przemoc;
- 4) dzieci i młodzież;
- 5) świadkowie przemocy w rodzinie;
- 6) przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

Realizatorami programu, są w szczególności podmioty wchodzące w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Orli, tj.:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli;
- 2) Zespół Szkół z dodatkowym nauczaniem języka białoruskiego im. Ziemi Orłańskiej w Orli;
- 3) Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim;
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orli;
- 5) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim Gabinet Lekarza POZ - Filia w Orli;
- 6) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim.

Ponadto w celu właściwej realizacji Programu Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli będzie współpracował z placówkami dostępnymi w powiecie bielskim, tj. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Bielsku Podlaskim, placówkami służby zdrowia, Poradnią Terapii Uzależnień od Alkoholu w Bielsku Podlaskim, instytucjami kościelnymi, stowarzyszeniami.

Program oparty jest na zasadach:

- 1) wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy;
- 2) jawności działania organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- 3) szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do jej poprawy funkcjonowania.

VII. CELE PROGRAMU, KIERUNKI DZIAŁAŃ, WSKAŹNIKI, PODMIOTY REALIZUJĄCE

1. Cel główny Programu:

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom dotkniętych tym problemem.

2. Cele szczegółowe Programu:

- a) zwiększenie intensywności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- c) zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- d) zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

3. Kierunki działań, wskaźniki, podmioty realizujące i harmonogram terminu realizacji

CEL GŁÓWNY: <i>Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom dotkniętym tym problemem.</i>				
Kierunki działań		Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
Cel szczegółowy 1: <i>Zwiększenie intensywności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</i>				
1.	Przeprowadzenie diagnozy potrzeb oraz oceny problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Orla.	- liczba osób i podmiotów uczestniczących w diagnozowaniu	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli	corocznie do 30 kwietnia
2.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Orla w zakresie instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.	- umieszczanie aktualnych informacji na tablicach ogłoszeń oraz stronie internetowej gminy Orla	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli	2017-2021
3.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.	-liczba udzielonych prelekcji, pogadanek, -ilość rozdanych materiałów edukacyjnych	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli, policja, służby zdrowia, Zespół Szkół w Orli, GKRPA w Orli, Służby Kuratorskie, organizacje pozarządowe	2017-2021
4.	Realizacja projektów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony osób jej doświadczających.	- liczba zrealizowanych projektów obejmujących działania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - liczba beneficjentów biorących udział w projekcie	GOPS w Orli, policja, służby zdrowia, oświata, GKRPA w Orli, organizacje pozarządowe	2017-2021 (w zależności od środków finansowych)
5.	Realizacja zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w zakresie promowania programów w środkach masowego przekazu pozbawionych treści przemocowych (telewizja, Internet, gry komputerowe, prasa).	- liczba zajęć, - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach	GOK w Orli, GBP w Orli, policja, Zespół Szkół w Orli.	2017-2021
6.	Promowanie wśród dzieci i młodzieży różnorodnych form spędzania czasu wolnego z	- liczba i rodzaje działań rekreacyjnych, sportowych,	Zespół Szkół w Orli, GOK w Orli, GKRPA w Orli,	2017-2021

	pominięciem zachowań agresywnych.	profilaktycznych, terapeutycznych	Gminna Biblioteka Publiczna.	
7.	Upowszechnianie i dystrybucja materiałów informacyjnych w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, przyczyn i skutków przemocy w rodzinie (plakaty, ulotki, broszury, artykuły na stronie internetowej gminy Orla itp.).	- liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów informacyjno- edukacyjnych	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli, policja, służby zdrowia, oświata, GKRPA w Orli	2017-2021 (w zależności od środków finansowych)
8.	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców, zwłaszcza w rodzinach zagrożonych przemocą.	-rodzaj i liczba udzielonych porad,	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli, policja, służby zdrowia, Zespół Szkół w Orli, GKRPA w Orli, Służby Kuratorskie, organizacje pozarządowe	2017-2021

Cel szczegółowy 2:

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

1.	Koordynowanie i doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	- liczba posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, - liczba osób uczestniczących w posiedzeniach	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli, policja, służby zdrowia, Zespół Szkół w Orli, GKRPA w Orli, Służby Kuratorskie, organizacje pozarządowe	2017-2021
2.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie pozostającym w środowisku zamieszkania poprzez: -poradnictwo specjalistyczne psychologiczne, pedagogiczne, prawne i socjalne, - realizacja procedury „Niebieskie Karty”, -podejmowanie interwencji kryzysowej, -wspólne interwencje policji i pracowników służb społecznych, - prowadzenie działań interwencyjnych i doradczych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- rodzaj i liczba udzielonych porad, - liczba podjętych interwencji kryzysowych, - liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli, policja, służby zdrowia, Zespół Szkół w Orli, GKRPA w Orli, Służby Kuratorskie, organizacje pozarządowe	2017-2021
3.	Udzielenie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie zmuszonym do opuszczenia miejsca zamieszkania poprzez: - udzielenie bezpiecznego	- liczba osób, którym udzielono schronienia, - liczba dzieci krzywdzonych skierowanych do rodziny zastępczej,	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli, policja, służby zdrowia, Zespół	2017-2021

	schronienia ofiarom przemocy oraz dzieciom z rodzin z problemem przemocy domowej, - zapewnienie stacjonarnej pomocy specjalistycznej.	- liczba i rodzaj pomocy specjalistycznej udzielonej ofiarom przemocy, -liczba rodzin, w których skutecznie rozwiązano problem przemocy	Szkół w Orli, GKRPA w Orli	
4.	Propagowanie dostępności telefonów zaufania oraz telefonów interwencyjnych i informacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (m.in. „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”).	- liczba osób, które otrzymały ulotki z danymi	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli, policja, służby zdrowia, Zespół Szkół w Orli, GKRPA w Orli	2017-2021

Cel szczegółowy 3:

Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

1.	Podjęcie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” wobec sprawców przemocy w rodzinie, poprzez zapobieganie kontaktowaniu się sprawców przemocy w rodzinie z osobami pokrzywdzonymi, izolowanie sprawców od ofiar na podstawie odrębnych przepisów – zadanie realizowane we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim, Prokuraturą Rejonową w Bielsku Podlaskim i Sądem Rejonowym w Bielsku Podlaskim.	- liczba sporządzonych formularzy NK część D, - liczba zawiadomień do Prokuratury bądź Sądu o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli, policja, służby zdrowia, Zespół Szkół w Orli, GKRPA w Orli, Prokuratura Rejonowa w Bielsku Podlaskim, PCPR w Bielsku Podlaskim	2017-2021
2.	Podjęcie interwencji przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli w przypadku przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie i zmianę zachowań osób stosujących przemoc domową.	- liczba interwencji, - liczba uruchomionych procedur NK	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli, policja, służby zdrowia, Zespół Szkół w Orli, GKRPA w Orli	2017-2021
3.	Podjęcie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orli czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.	- liczba wniosków o podjęcie stosownych działań w zakresie leczenia odwykowego	GKRPA w Orli	2017-2021
4.	Umożliwienie sprawcy przemocy uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym, współpraca w tym zakresie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim i Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Białymstoku.	- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie skierowanych do programu korekcyjno-edukacyjnego, - liczba osób stosujących przemoc w rodzinie uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli, policja, służby zdrowia, Zespół Szkół w Orli, GKRPA w Orli, PCPR w Bielsku Podlaskim,	2017-2021

5.	Szkolenie na temat środków stosowanych wobec sprawców przemocy oraz metod przeprowadzania rozmów motywujących osoby stosujące przemoc do zmian postawy – uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych.	- liczba szkoleń, - liczba przeszkolonych osób, -liczba uzyskanych zaświadczeń, certyfikatów	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli,	2017-2021 (w zależności od środków finansowych)
<p>Cel szczegółowy 4: <i>Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.</i></p>				
1.	Zapewnienie możliwości udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego (wewnętrznego i zewnętrznego), których celem jest podnoszenie kwalifikacji oraz doskonalenie umiejętności osób pracujących bezpośrednio z osobami stosującymi przemoc, jak i doświadczającymi przemocy.	- liczba osób uczestniczących w szkoleniach, kursach, warsztatach, konferencjach, - liczba certyfikatów, zaświadczeń,	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli, policja, służby zdrowia, Zespół Szkół w Orli, GKRPA w Orli	2017-2021 (w zależności od środków finansowych)
2.	Organizacja szkoleń dla członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Orli.	- liczba szkoleń, - liczba osób uczestniczących w szkoleniach, - liczba uzyskanych zaświadczeń, certyfikatów	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli,	2017-2021 (w zależności od środków finansowych)
3.	Zapewnienie poradnictwa i wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc w formie superwizji bądź grupy wsparcia.	- liczba superwizji, poradnictwa i wsparcia	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli, policja, służby zdrowia, Zespół Szkół w Orli, GKRPA w Orli	2017-2021 (w zależności od środków finansowych)
4.	Zaopatrywanie się w wydawnictwa i literaturę fachową dotyczącą przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- liczba pozyskanych materiałów instruktażowo-edukacyjnych	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, GOPS w Orli, policja	2017-2021 (w zależności od środków finansowych)

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie;
- 4) podwyższenie kompetencji i umiejętności służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
- 5) usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą;

- 6) zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 7) zwiększenie skuteczności oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie;
- 8) zmniejszenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy;
- 9) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy;
- 10) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Orla;
- 11) nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.

IX. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Orla na lata 2017-2021 będzie miał charakter interdyscyplinarny i realizowany będzie przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i ograniczania przemocy w rodzinie. Ze względu na interdyscyplinarny charakter Programu cele realizowane będą w formie pracy ciągłej przez okres pięciu lat. Działania skierowane do społeczności lokalnej, instytucji, organizacji będą miały charakter:

- 1) profilaktyczny – promowanie, propagowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy, nowatorskich i systemowych rozwiązań;
- 2) edukacyjny – upowszechnianie wiedzy na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw, w tym braku akceptacji dla przemocy;
- 3) pomocowy – specjalistyczne poradnictwo, działania profilaktyczno-terapeutyczne, korekcyjno-edukacyjne, informowanie o miejscach i możliwościach udzielenia pomocy;
- 4) wspierający – wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji, współpraca i wymiana doświadczeń, dobre praktyki.

X. MONITOROWANIE I EWALUACJA REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie monitorowany oraz ewaluowany corocznie w formie sprawozdania, które to będzie opierało się na analizie jakościowej i ilościowej realizacji Programu w oparciu o dane przekazane przez jednostki realizujące zadania. Porównanie informacji na temat postępów realizacji programu z uprzednio przyjętym planem i zakładanymi rezultatami pozwoli na ocenę jego realizacji oraz na zweryfikowanie tempa i kierunku, w którym zmierza program oraz jego ewaluację. Ewaluacja pozwoli na:

- dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w gminie Orla,
- zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ewaluację Programu prowadzić będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli we współpracy ze wszystkimi instytucjami realizującymi Program.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli w porozumieniu z podmiotami zaangażowanymi w realizację programu w terminie do 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy Orla sprawozdanie z jego realizacji.

XI. SPOSÓB FINANSOWANIA

Źródłem finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Orla na lata 2017-2021 są środki własne gminy będące w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, jak

również środki pochodzące z dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Przewodniczący Rady

Aleksander Klin